

دهکده سازگار با محیط زیست

هماهنگی بین مسکن و محیط زیست محلی

ترجمه و تالیف: اصغر صابری - سپهر صابری

کتابخانه کسری

دهکده سازگار با محیط زیست

هماهنگی بین مسکن و محیط زیست محلی

ترجمه و تالیف: اصغر صابری - سپهر صابری

انتشارات تخصصی هنر،
معماری و شهرسازی

کتابخانه کسری

صابری، اصغر، ۱۳۴۷ -
دهکده‌ی سازگار با محیط زیست: هماهنگی بین مسکن و محیط زیست محلی/تالیف اصغر صابری، سپهر صابری با همکاری الهه جوهرقلی، فریبا صابریان رنجبر.
مشهد: کتابکده کسری، ۱۳۹۴.
۱۰۲ ص: مصور (رنگی): ۲۲ × ۲۲ س.م.
شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۵۰۹ - ۴۱ - ۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: هماهنگی بین مسکن و محیط زیست محلی.

موضوع: عمران روستایی -- جنبه‌های زیست‌محیطی

موضوع: مسکن روستایی -- جنبه‌های زیست‌محیطی

موضوع: خانه‌های روستایی -- جنبه‌های زیست‌محیطی

شناسه افزوده: صابری، سپهر، ۱۳۷۸ -

شناسه افزوده: جوهر قلی، الهه

شناسه افزوده: صابریان رنجبر، فریبا

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

HN۴۹ / ۵ ص ۲ ۱۳۹۴

۳۰۷/۱۴

۳۹۱۹۶۹۸

کتابکده تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری
دهکده‌ی سازگار با محیط زیست
هماهنگی بین مسکن و محیط زیست محلی

ترجمه و تألیف: اصغر صابری، سپهر صابری
با همکاری: الهه جوهرقلی، فریبا صابریان رنجبر

صفحه‌آرایی: شکفته احمدی

آماده‌سازی چاپ: منا گندمکار

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۵۰۹ - ۴۱ - ۹

انتشارات: کتابکده کسری

نشانی انتشارات: مشهد - فلسطین ۱۴ - پلاک ۱۰ تلفن: ۳۷۶۷۰۰۱۹ / ۳۷۶۴۱۳۷۲ / ۰۵۱ - ۳۷۶۴۱۳۷۲

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات محفوظ می‌باشد.

مرکز پخش: کتابکده کسری

تلفن: ۳۷۶۷۰۰۱۹ - ۰۵۱ - همراه: ۵۱۲۴۲۱۹ - ۰۹۱۵

فصل اول - تاریخچه، اهداف، سازمان‌ها ۱۱

- تاریخچه ۱۲
- ویژگی‌ها ۱۲
- اهداف دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست ۱۳

فصل دوم - دهکده سازگار با محیط‌زیست چیست؟ ۱۷

- تعریف دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست ۱۸
- به سوی فرهنگ محافظت از محیط‌زیست ۱۹
- حداقل‌سازی تأثیر محیطی ۲۰
- رو به جلو، نه عقب ۲۰
- الهام از دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست ۲۱
- سه بُعد دیدگاه دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست ۲۱
- بررسی ابعاد دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست ۲۱
- تجربیات مؤسسان دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست منطقه‌ی دریای بالتیک در مرحله‌ی تأسیس ۲۳
- طرح "دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست برای توسعه‌ی روستاهای پایدار" ۲۳
- تأییدیه برای شبکه‌ی جهانی دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست ... ۲۴

فصل سوم - نظریه ۲۵

- نظریه‌ی گایا و زمینه‌ی ایجاد مباحث جدید ۲۶
- پیش‌زمینه‌های علمی ظهور نظریه‌ی گایا ۲۶
- کالبدشکافی نظریه‌ی گایا ۲۷
- گایا و محیط‌گرایی ۲۹
- گایا و اکوفیمینسم در عصر جدید ۲۹
- گایا و احساسات جهان‌محور ۳۰
- برداشت‌ها و قضاوت‌ها در مورد نظریه‌ی گایا ۳۰
- ریشه‌یابی نظریه‌ی گایا در عقاید ایرانیان باستان ۳۱

گایا و چرخه‌ی اقلیم	۳۱
بیانیه‌ی هیئت نمایندگی سازمان گایا	۳۵
مأموریت، دیدگاه و اهداف GEN	۳۶
عناصر چهارگانه در دهکده‌های سازگار با محیط زیست	۴۴
چرخه‌ی تداوم پذیر	۳۶

فصل چهارم - مدیریت، کارآفرینی، کارآموزی ۳۷

مدیریت و چگونگی قدرتمند کردن افراد و سازمان‌ها	۳۸
روش سازمان دایره‌ی رابطه سالارانه	۳۸
اصول رابطه سالاری	۳۸
ارائه‌ی توصیه‌های سیاسی برای تسهیل توسعه‌ی دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست	۳۹
چالش‌های دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست	۳۹
کارآفرینی ایجادکننده‌ی دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست	۴۱
دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست به عنوان کلاس‌های زندگی پایدار در مقیاس اجتماعی	۴۲
کارآموزی در دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست	۴۳
جاده (ارتباط) دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست؛ بازدید و یادگیری از این دهکده‌ها	۴۳
پرماکالچر	۴۴

فصل پنجم - استانداردها ۴۷

آیین‌نامه‌ی ۲۰۲۰-۲۰۱۴، در حمایت از توسعه‌ی روستایی از سوی صندوق کشاورزی اروپایی برای توسعه‌ی روستایی (EAFRD) ...	۴۸
اصول ESD	۴۹
روش و شرح انجام مراحل طراحی	۴۹
آموزش طراحی دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست	۵۱
نمونه‌ی فعالیت‌های یادگیری تجربی	۵۲
مدول رویکرد کل مجموعه برای طراحی (اهداف یادگیری)	۵۴
روش‌های طراحی دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست	۵۴

رویکرد و روش‌های طراحی	۵۴
نگرش‌های طراحی یکپارچه	۵۴
طرح خودارزیابی	۵۵
آزمون خودارزیابی پایداری دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست	۵۶
دستورالعمل‌های آزمون	۵۶

فصل ششم - ساختمان‌سازی طبیعی، بلوک پوشالی ۵۹

ساختمان‌سازی طبیعی چیست؟	۶۰
خانه‌های زمینی	۶۰
مهندسی ساختاری	۶۰
طراحی و معماری	۶۰
مزایا	۶۱
گنبد ژئودزیک	۶۱
نمونه‌ی تطبیقی از خانه‌های زمینی	۶۲
ساخت خانه‌ی بلوک پوشالی	۷۰

فصل هفتم - از تئوری تا عمل ۷۱

دهکده‌ی آوالون	۷۲
دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست ارتاون	۷۶
دهکده‌ی فایندهورن	۸۲
دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست ابرو	۸۹

فصل هشتم - آزمون‌های پایداری ۹۵

سوالات مربوط به آزمون پایداری	۹۶
سوالات برای موقعیت مطلوب	۹۶
سوالات برای تشخیص موقعیت حقیقی	۹۷

منابع ۹۸

پیش گفتار

انقلاب صنعتی و اثرهای زیست محیطی آن

انقلاب صنعتی بُعد جدیدی به روابط میان انسان و محیط زیست اضافه کرد و باعث تغییرهای بنیادی در همه‌ی بخش‌های فعالیت انسانی گردید. با این حال، نام بردن از کلیه‌ی اثرهای محیط زیست انقلاب صنعتی غیر ممکن است. ولی مهم‌ترین آنها عبارتند از: آلودگی آب، هوا و حتی خاک که ناشی از مواد زائد کارخانه‌ها، بهره برداری بی‌رویه از منابع طبیعی و معدنی، استفاده از سوخت‌های فسیلی، توسعه‌ی شهرها و به تباهی کشیدن اوضاع زندگی در شهرهای بزرگ و صنعتی، از دست دادن زمین‌های با ارزش کشاورزی به نفع مصارف شهرسازی، صنعت حمل و نقل، اجرای طرح‌های مهندسی بزرگ مانند سدسازی که در برخی موارد به دلیل عدم مطالعه‌ی کافی باعث اختلال‌های زیست محیطی جبران ناپذیری شده است؛ به طوری که گاهی اثرهای زیان‌آور طرح‌های مربوط بیش از فواید آنها بوده است. هم‌چنین اضافه شدن مواد مصنوعی، سمی و تجزیه‌ناپذیر به محیط طبیعی و ... علاوه بر این، انقلاب صنعتی و پیشرفت علم و فن‌آوری مواد آلوده‌کننده‌ای بس خطرناک‌تر و یا دیرپای‌تری را در محیط انتشار داد. پیش بینی بسیاری از این اثرهای مضر در صورتی امکان پذیر بود که از قبل مورد مطالعه و بررسی کافی قرار می‌گرفت تا شاید از بروز آنها جلوگیری می‌شد و یا آنها را کاهش می‌داد. پس، به چه دلیل اقدام‌های پیشگیرانه به موقع انجام نشد؟ اگرچه در قرن ۱۹ میلادی قوانینی بر علیه آلودگی در چند کشور وضع شد. اما در اواسط قرن ۱۹، وضعیت اسفبار بهداشت شهرهای صنعتی اروپا و آمریکا مقام‌های مسئول را وادار کرد تا این شهرها را به الگوهای بهداشتی مجهز سازد. ولی این اقدام‌ها کافی نبود و همه‌ی جوانب مشکلات زیست محیطی را در بر نمی‌گرفت. زمانی که انسان پا به قاره‌ای می‌گذارد، آن قاره به سرعت پیر می‌شود.

مسائل عمده‌ی زیست محیطی ناشی از گسترش بی‌رویه‌ی صنعت و فن‌آوری

ابتدا باید به این نکته توجه کرد که سرمایه‌گذاری بر روی محیط زیست و منابع زیرزمینی در دراز مدت مقرون به صرفه است. حال با توجه به این نکته، درباره‌ی برخی از آلودگی‌ها و مشکلات زیست محیطی، پیشنهادهایی برای حل این مشکلات مطرح شده است که نشان می‌دهد رفع آلودگی همیشه مستلزم سرمایه‌گذاری در وسایل ضد آلودگی نیست. بلکه باید در روش‌های مصرفی سال‌های اخیر و طرق استفاده از فن‌آوری تغییرهایی به وجود آید. از نظر کشورهای در حال توسعه، توجه کامل به روش‌های نادرست کشورهای توسعه‌یافته اهمیت زیادی دارد؛ زیرا بدین وسیله آنها می‌توانند از تکرار همین اشتباه‌ها جلوگیری کنند. {۱}

محیط زیست تعیین کننده‌ی سلامت است

چندین قرن است که می‌دانیم محیط زیست سالم برای بقا و سلامت انسان ضروری است. آلودگی محیط زیست با فلزات سنگین، میکروارگانیسم (ریزموجودها)، عوامل فیزیکی و برخی ترکیبات آلی می‌تواند سبب بیماری‌های شدید و یا مرگ شود. ارتقا کیفیت بهداشتی آب، غذا، شیر، کاهش ازدحام فیزیکی، تغذیه‌ی بهتر و ایجاد حرارت مرکزی با استفاده از سوخت‌های پاکیزه از جمله راهبردهایی است که در پیشرفت‌های چشم‌گیر قرن بیستم در زمینه‌ی بهداشت عمومی حاصل شده است. معضله‌های بهداشتی ناشی از تخریب محیط زیست در ۲۰ تا ۳۰ سال اخیر به شدت تغییر کرده است. تا پیش از این، مشکلات از نظر تأثیر، محلی و از نظر زمانی کوتاه مدت بود. بسیاری از مشکلات زیست محیطی امروز مانند باران‌های اسیدی، آلودگی شدید هوای شهرها با گاز ازن و آلودگی دریای مدیترانه از نظر دامنه، هم منطقه‌ای و هم بین‌المللی است. تنها در آمریکا صد میلیون نفر در دوره‌های مختلفی از سال مقادیر خطرناکی گاز ازن را استنشاق می‌کنند. باران‌های اسیدی پیوسته به جنگل‌ها و اکوسیستم‌های آبی تمام قاره‌ها آسیب می‌رساند. از بین رفتن لایه‌ی ازن استراتوسفر که ما را در برابر اشعه‌ی فرابنفش خورشید محافظت می‌کند و تغییرهای آب و هوایی کره‌ی زمین ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای به درون جو، می‌تواند بر زندگی تمام آحاد بشر تأثیرگذار باشد. این مشکلات بلندمدت زیست محیطی را نمی‌توان به مدد فن‌آوری (تکنولوژی) به سرعت حل کرد. اغلب، اثر آنها نامشخص است و سال‌ها بعد بروز می‌کند. {۱}

توجه به جهان بینی‌هایی که ارتباط انسان، فن آوری و محیط‌زیست را یاد آوری می‌کند و اهمیت سبک زندگی و نحوه‌ی سکنی‌گزیدن انسان را از زندگی روی زمین به، با زمین زندگی کردن تغییر می‌دهد؛ با این دیدگاه، کنترل و نحوه‌ی مصرف انرژی به عنوان بخشی از سبک زندگی، متکی بر توجه انسان به تغییر و اصلاح برخی شیوه‌های زندگی فردی و جمعی و مجموعه فعالیت‌ها در معماری است. توجه هم‌زمان برخی الزامات طراحی مسکن، طراحی کشت و صنعت، طراحی چرخه‌ی مصرف آب، بازیافت زباله، فاضلاب، انرژی تجدیدپذیر، مدیریت و محیط‌زیست و ... برای حمایت از این سبک زندگی مهیا شده است. در درجه‌ی نخست، مسئله‌ی حفظ و پایداری زیست‌بوم زمین بر اساس هر نوع راهبردی، وابسته به توسعه و نظارت گفتمان علوم انسانی از سبک زندگی انسان بر گفتمان مهندسی، برای همسازی و تعامل دوسویه‌ی انسان و طبیعت در مجموعه‌ای یکپارچه است. زیست‌شناسان بر این باورند که موجودهای زنده برای بقا و حفظ تعادل زیستی، روش‌های خاصی از هماهنگی با شرایط محیطی دارند. این موجودها در درون خود و در ارتباط با محیط، بر اساس نظامی هدفمند از تعامل اجزا عمل می‌کنند. انسان برای این هماهنگی، نیاز به تغییر رفتار و سبک زندگی دارد. از نیمه‌ی دوم قرن بیستم این نگرش نظام‌مند به پدیده‌ها، مبنایی برای بازاندیشی نقش و تأثیر انسان و رفتارهای فرهنگی - اجتماعی او در محیط پدید آورد. هرچند زندگی انسانی فقط به بقا ختم نمی‌شود؛ اما انسان برای رسیدن به اهداف خود در زندگی، بیشترین تأثیر متقابل را با محیط دارد. امروزه، می‌دانیم که بازخورد تغییرهای ناموزون و بحران‌های زیست‌محیطی که انسان بر طبیعت اعمال کرده، زندگی سالم او را با خطرهای جدی مواجه کرده است. این تحول‌ها، اندیشه‌ی نظام‌مند را از زیست‌شناسی به علوم دیگر گسترش داد و بر حوزه‌های مختلف اثر گذاشت. بخشی از مسائلی که زمینه‌ی این نوع اندیشه‌ورزی را پدید می‌آورد، به نقش مخرب آلاینده‌های فسیلی و بخش دیگر به ارزش ذاتی، اقتصادی و پایان‌پذیری این مواد طبیعی باز می‌گردد. برای مثال، امروزه بحران آلودگی هوا، کمبود آب سالم، خشکی رودخانه‌ها و تالاب‌ها از عوامل مؤثر تهدید بشر و طبیعت جاندار است. این مسایل زمینه‌ساز تلاش‌هایی برای اندیشه‌ی دوباره به انسان و نجات محیط طبیعی برای زندگی سالم شده است. ورود رویکرد نظام‌مند به برنامه‌ریزی، طراحی شهری و معماری نیز به عنوان بازیگران وابسته به انسان در ایجاد بحران‌های زیست‌محیطی، راه را برای بازنگری رویکردهای معماری مدرن باز کرد. رویکردهایی مانند معماری پایدار، معماری بوم‌شناختی یا سبک اکوتک و معماری سبز از این جمله است.

آلودگی آبها و حفاظت آن

احتیاج به تأکید نیست که آب مایع حیات است و تمامی فعالیت‌های انسان وابسته به آن می‌باشد. مصرف آب در جهان هر روز افزایش می‌یابد، ولی مقدار آب شیرین موجود در سطح کره‌ی زمین محدود و به‌طور مساوی توزیع نشده است.

متأسفانه قسمتی از منابع آب شیرین آلوده و قابل استفاده نیست. بنابراین، حیات انسان‌ها و آبیان در معرض خطر قرار دارد. تنها به این دلیل که بشر رودها، دریاچه‌ها و دریاهای را یک زباله‌دان رایگان و بی‌انتهای می‌پندارد.

کشاورزی مدرن، منشأ دیگر آلودگی آبها است. در این نوع کشاورزی با استفاده از سموم آفت‌کش و کودهای شیمیایی فُسفاته و آزته رشد جلبک‌ها افزایش پیدا می‌کند؛ بدین ترتیب، تجزیه‌ی آنها به وسیله‌ی باکتری‌ها مقدار اکسیژن محلول در آب را کاهش می‌دهد. فاضلاب‌های شهری و پس‌آبهای دامداری‌های مدرن نیز همین عمل را انجام می‌دهند.

راه‌حل پیشنهادی این است که فاضلاب‌های شهری و پس‌آبهای دامداری‌ها را پس از استریلیزه شدن به طرق بهداشتی به مزارع هدایت کنند؛ تا هم احتیاج به کود شیمیایی کاهش یابد و هم فاضلاب انسان، دام و نیز کودهای شیمیایی به مقدار خیلی کمتر وارد آنها شود. {۲}

از ابتدا تا به اکنون، فعالیت انسان همیشه منجر به ایجاد تغییرهایی در محیط‌زیست شده است. ولی در دهه‌های اخیر تأثیر این فعالیت‌ها سریع‌تر و مشخص‌تر بوده است. فشارهای حاصل از رشد جمعیت، مصرف بی‌رویه و کنترل نشده، شهرنشینی، گسترش صنعت و پیشرفت‌های علوم و فن‌آوری باعث افزایش سرعت تغییرهای محیط‌زیستی شده است. این عوامل مشکلاتی را ایجاد می‌کند که نه تنها بر محل یا اجتماعی خاص، بلکه بر جمعیت سراسر دنیا اعم از کشورهای پیشرفته و در حال پیشرفت اثر می‌گذارد.

آلودگی زیست‌محیطی و بحران انرژی در سده‌ی بیستم، زمینه‌های پیدایش رویکردهای مختلف برای همسازی معماری با اقلیم را ایجاد کرد. به تازگی، سبک زندگی انسان در حل بحران‌های زیست‌محیطی، به رغم نادیده انگاشتن نقش وی در برخی از این رویکردها مورد توجه قرار گرفته است. نوشتار حاضر بر این موضوع تأکید دارد که معماری و زندگی پایدار در پناه اندیشه و جهان‌بینی سبز می‌تواند مجموعه‌ای متعادل برای زیست پایدار و سالم انسان در زمین ایجاد کند. به عبارتی، راهبردهای فعال و غیرفعال اقلیمی، با مشارکت سبک زندگی می‌تواند سلامت پایدار انسان و طبیعت را در آینده تضمین نماید.

من مَلک بودم و فردوس برین جایم بود

آدم آورد در این دیر خراب آبادم

مقدمه

هزاران سال مردم در جوامعی نزدیک به طبیعت با ساختارهای حمایتی-اجتماعی زندگی می‌کردند. بسیاری از این جوامع یا "دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست" تا به امروز وجود داشته‌اند و در حال مبارزه برای بقا هستند. اکنون، دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست به‌طور عمدی ایجاد می‌شوند، تا مردم بتوانند بار دیگر به منظور تضمین سلامت و رفاه در تمام شکل‌های زندگی تا آینده‌ی نامحدود، در جوامعی زندگی کنند که با زمین در ارتباط است.

دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست، یک راه‌حل برای مشکلات بزرگ عصر حاضر است. این سیاره در حال تجربه‌ی محدودیت‌های رشد است. زندگی انسان امروزی اغلب فاقد محتوای معنادار است. با توجه به افزایش تعداد دانشمندان، از انسان به عنوان یک موجود زنده‌ی متفکر انتظار می‌رود که بتواند زندگی پایدار را یاد بگیرد. {۱۷}

باشد. در برنامه‌های توسعه‌ی روستایی نیز فعالیت‌های زیرساختی و توسعه‌ی کشاورزی غلبه‌ی بیشتری دارد. ولی در ایران تحول خاصی در بخش کشاورزی و صنعت و تجارت روستاییان به وجود نیامده است. فرایند رو به افزایش تخریب محیط‌زیست و گسترش بیابان در مراتع کشور، تغییر چهره‌ی روستاها در بخش مسکن، سیاست‌های اشتباه مدیران برای جلوگیری از مهاجرت و توجه یک سویه به مسایل متعدد است.

دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست^۱، جوامع اشتراکی - عمدی^۲ یا سنتی است که با استفاده از فرآیندهای مشارکتی - محلی ترکیبی از پایداری ابعاد زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و به‌طور کل، بازسازی محیط اجتماعی و طبیعی است. انگیزه‌ی ایجاد دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست یک روش انتخابی است؛ برای معکوس کردن فروپاشی تدریجی که ساختارهای حمایتی، اجتماعی - فرهنگی را پوشش می‌دهد و یک اقدام فوری و ناگهانی بر علیه کارهایی است که باعث تخریب محیط‌زیست می‌شود. اغلب، هدف این دهکده‌ها ایجاد سازگاری با محیط‌زیست بدون استفاده از زیر ساخت‌ها است، برای مثال: کشاورزی، فعالیت تجاری و تناسب استفاده از آب و زمین، استفاده از آخرین و بهترین اقدام‌های مربوط به توسعه و برنامه‌ریزی زمین از جمله واحدهای مسکونی به صورت خوشه‌ای، امکانات مشترک، استفاده کم از وسایل نقلیه، بازیافت زباله حاصل از ساخت‌وساز، استفاده از مواد سازگار با محیط‌زیست، حفاظت از فضای باز و... در دهه‌ی اخیر با افزایش رغبت شهرنشینان به بازگشت به طبیعت (سکنی گزیدن و معاش در دل طبیعت) به دور از دستاوردهای فن‌آوری غرب که جز دلزدگی از زندگی و فضاهای شهری ارمانی برای روح انسان مدرن نداشت؛ ضرورت مطرح کردن الگوی نوین سکونت و معاش که پاسخ‌گوی نیازهای واقعی انسان باشد، در دنیا و کشور ما احساس می‌شود.

بررسی امکان پایداری زیست‌محیطی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی با مشارکت و حضور ساکنان دهکده‌ها

- بررسی نحوه‌ی طراحی و اجرای ساختمان سازی برای به حداقل رساندن ردپای ساخت‌وساز و مصرف انرژی در دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست.
- حفظ عرصه‌های طبیعی و ارزش دادن به فضای سبز و حفاظت از منابع طبیعی.
- کاهش آلودگی‌های محیطی و بصری.
- ارائه‌ی الگوی استفاده از شیوه‌های پایدار برداشت محصول از زمین‌ها و جنگل و ...
- اشتراک گذاشتن منابع، خودکفایی، تولید مواد غذایی محلی {۴}.

سازمان ملل متحد چشم‌انداز سال ۲۰۰۰، محیط‌زیست جهانی را مشخص کرده است. در حال حاضر، براساس گزارش‌های آژانس‌های مرتبط با سازمان ملل متحد (۸۵۰ نفر و بیش از ۳۰ مؤسسه محیط‌زیستی)، وضع موجود کره‌زمین غیرقابل تحمل است و به تعویق انداختن اقدام‌های اساسی دیگر جایز نیست. دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست با ارائه‌ی مدل‌هایی از زندگی پایدار برای ایجاد سبکی از زندگی تلاش می‌کند که به‌طور موفقیت‌آمیزی تا آینده‌ی نامعلوم ادامه داشته باشد. به‌طور مثال، آنها یک روش مؤثر و در دسترس را برای مبارزه با تخریب محیط‌های اجتماعی، بوم‌شناختی و معنوی نشان می‌دهند. آنها به انسان می‌آموزند که چگونه می‌تواند در قرن ۲۱ به سمت پایداری حرکت کند. در سال ۱۹۹۸، دهکده‌ی سازگار با محیط‌زیست برای اولین بار در صدر لیست سازمان ملل متحد به عنوان مدل عالی از زندگی پایدار و یکی از بهترین روش‌ها به‌طور رسمی نام برده شده است.

بیشترین تراکم جمعیت در این دهکده‌ها بین ۵۰ تا ۱۵۰ نفر می‌باشد. اگرچه بعضی از آنها نیز کوچک‌تر هستند؛ اما دهکده‌های بزرگ‌تری با جمعیت بالای ۲۰۰ نفر وجود دارد که به عنوان شبکه‌هایی با زیر جوامع کوچک‌تر محسوب می‌شوند. بعضی از این دهکده‌ها با افزایش جمعیت خانواده‌ها و یا گروه‌های کوچک دیگر (لروما افرادی نیستند که در پیرامون دهکده اقامت دارند و یا افرادی که در جامعه‌ی دهکده شرکت دارند) شکل گرفته و رشد کرده‌اند. دهکده‌های سازگار با محیط‌زیست به وسیله‌ی ارزش‌های مشترک بوم‌شناختی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، گردهم آمده‌اند. ساکنان این دهکده‌ها به دنبال راه‌حل‌های جایگزین برای چرخه‌های مخرب الکتریکی، آبی، حمل‌ونقل و دفع زباله‌های بیمارستانی هستند. همچنین، به دنبال مجموعه‌های اجتماعی بزرگ‌تری که از آنها حمایت کند. افراد بسیاری تأکید می‌کنند؛ تجزیه‌ی اشکال سنتی جامعه به سبک‌های زندگی مصرف‌گرای بیپوده، تخریب زیستگاه طبیعی، پراکندگی مراکز شهری، کارخانه، کشاورزی و تمرکز بیش از اندازه بر سوخت‌های فسیلی باید تغییر کند، تا از فاجعه‌های زیست‌محیطی جلوگیری شود و در ایجاد روش‌های پربار و ارض‌کننده‌تر از زندگی اقدام نماید.

این دهکده‌ها اغلب با دهکده‌های همسان (هم‌وجه) در شبکه‌های خود همکاری می‌کنند. این مدل از فعالیت‌های جمعی شبیه به آن است که ده هزار دهکده در سراسر جهان تجارت منصفانه‌ی کالا را پشتیبانی می‌کنند.

بررسی وضعیت کلی اجتماع‌های روستایی در ایران نشان می‌دهد که برنامه‌های رفاه اجتماعی و توسعه‌ی روستایی، انطباقی با الگوی توسعه‌ی پایدار ندارد. واقعیت این است که در انتخاب مراکز روستایی برای استقرار خدمات برتر در آنها، بیش از هر چیز سطح پذیرش اجتماعی باید در نظر گرفته شود؛ چرا که محتوا و خدمات هر طرحی (همچون مجتمع کشت و صنعت) باید به گونه‌ای باشد که پاسخ‌گوی نیازها و مشکلات مردم روستا در زمینه‌ی مورد نظر

01. Ecovillage: هماهنگ کردن مسکن انسان با محیط زیست محلی است

02. Cohousing

Ecovillage

Asghar Saberi – Sepehr Saberi

«دهکده سازگار با محیط زیست» نخستین کتاب از مجموعه کتب سازگار با محیط زیست (Eco Books) است. این کتاب در دو بخش کلی تئوری و عملی تنظیم شده است و تلاش شده تا تمام ابعاد زندگی جمعی پایدار را در یک مقیاس کوچک (۵۰ تا ۱۵۰ نفری) که به صورت خوشه‌ای شهری یا روستایی است، به تصویر بکشد. بخش اول شامل پنج فصل است که به معرفی اجمالی این نوع دهکده‌ها به همراه توضیحاتی درباره‌ی چگونگی نگاه و نحوه‌ی برخورد با زمین و افزایش درصد فضاهای اشتراکی (مشاع) باز و بسته می‌پردازد. علاوه بر آن، برخی از استانداردها، چالش‌ها و... در این نوع از دهکده‌ها نیز بررسی شده است. بخش دوم نیز به بررسی چند نمونه از دهکده‌ها که با هدف سازگاری با محیط زیست طراحی و اجرا شده یا تبدیل شده، اختصاص یافته است. در این بخش‌ها، چگونگی طراحی این نوع دهکده‌ها و به‌کارگیری مصالح بومی و باز یافتی کم‌هزینه بیان شده است. همچنین به بررسی هماهنگی بین مسکن و محیط زیست و نحوه‌ی استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر پرداخته شده است. در پایان نیز نحوه‌ی بهره‌برداری درست از منابع آب و باز یافت آب و آشنایی با چگونگی استفاده از روش‌های کشاورزی پایدار و... ارائه شده است.

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شهرسازی
معماری و
کتابخانه تخصصی هنر

شرکت ساختمانی کوشک گسرا